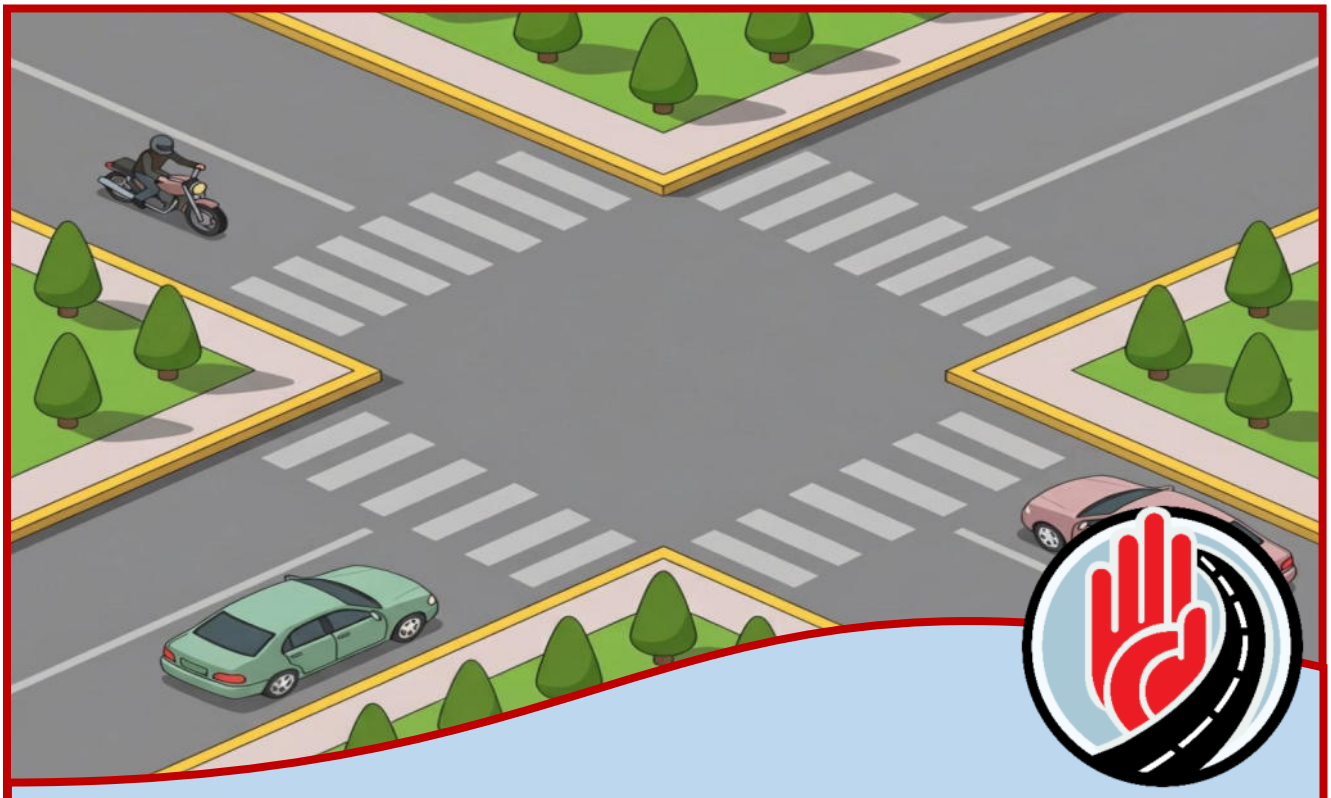
Co-funded by the European Union

GLUHI VOZNIKI
ZNAKOVNI JEZIK V PROMETNEM IN VOZNNIŠKEM IZOBRAŽEVANJU

MODUL:
4. KRIŽIŠČA IN ZAVIJANJE – UČNI MODUL

DEJAVNOST:
4.1. VRSTE CEST, UVOZI IN IZVOZI NA CESTO

TÜSEKON
MAVİ PENCERE Special Education Association
ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE
ANPEDA Vergil Florea
iBF Internationales Bildungs- und Fahrschulzentrum GmbH

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

»Sofinancirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorja(-ev) ter ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorni niti Evropska unija niti EACEA.«

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

»Ta dokument je bil pripravljen kot brezplačno učno in izobraževalno gradivo (odprti izobraževalni vir) ter je objavljen pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Deljenje pod enakimi pogoji 4.0 mednarodna (Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International). Za ogled kopije te licence obiščite:
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/«

Deaf Drivers

PREDLOGA OBRAZCA DEJAVNOSTI

Modul	Modul 4. Modul o križiščih in zavijanju (A.3.5.)	
Naslov dejavnosti	Dejavnost 1: Vrste cest, uvozi in izvozi na cesto (Dejavnost 4.1.)	
Povzetek	Namen te dejavnosti je voznikom omogočiti varno, nadzorovano in pravilom skladno vstopanje, izstopanje in zavijanje v različnih cestnih razmerah. Od udeležencev se pričakuje, da poznajo vrste cest in cestne strukture, opredeljene glede na njihove značilnosti, ter da v skladu s tem razvijejo ozaveščenost. Cilj te učne dejavnosti je voznikom omogočiti doseganje kompetenc za varno, zavestno in pravilom skladno manevriranje v različnih cestnih in prometnih razmerah. Poleg tega je poudarek na pravilni oceni hitrosti in razdalje drugih vozil pri varnem vstopanju na cesto in izstopanju z nje, pozornosti do pešcev in vozil s prednostjo ter ravnanju v skladu s prometnimi znaki in pravili.	
Tema(e)	1. Vrste cest, uvozi in izvozi na cesto 1.1. Vrste cest 1.1.1. Osnovne opredelitve cest 1.2. Vrste križišč 1.2.1. Neregulirano križišče 1.2.2. Regulirano križišče 1.3. Uvozi in izvozi na cesto 1.3.1. Uvozi in izvozi glavne ceste in stranske ceste 1.3.2. Uvozi in izvozi na avtocestah 1.3.3. Uvozi in izvozi mostu, predora in viadukta (mostne ceste)	
Avtor/ji	Datum:	Različica:
Pregledal/a	Datum:	Različica:

Scenarij dejavnosti

4. Križišča in zavijanje

4.1. Vrste cest, uvozi in izvozi na cesto

4.1.1. Vrste cest

Slika 1: Avtocesta

Vsaka vrsta ceste ima drugačna pravila glede hitrosti, prednosti in uporabe. Vrste cest so razvrščene v kategorije, kot so mestne ceste, ločene avtoceste, stranske in glavne ceste. Vozniki se morajo zavedati teh razlik in izkazovati ustrezno vozniško vedenje. Izbira ustrezne hitrosti in pasu glede na vrsto ceste neposredno vpliva na varnost. Avtoceste so opredeljene in razvrščene glede na svojo strukturo, površino, geografske razmere, namen uporabe ali prometne predpise. Poglejmo si zdaj nekaj vrst cest in njihove opredelitve.

Ceste je mogoče razvrstiti na več načinov. Poglejmo si zdaj nekaj vrst cest in njihove opredelitve

Glede na funkcijo:

- Glavne ceste (arterijske ceste)
- Zbirne ceste
- Lokalne ceste

Glede na cestno površino:

- Asfaltirane ceste
- Betonske ceste
- Stabilizirane (utrjene zemeljske) ceste
- Zemeljske ceste
- Tlakovane ceste

Glede na prednost prehoda:

- Glavne ceste
- Stranske (bočne) ceste

Glede na značilnosti območja:

- Nenaseljene ceste (podeželske ceste – vaške ceste)
- Naseljene ceste (mestne ceste – urbane ceste)
- Medmestne ceste

Glede na smer poteka prometa:

- Ločene ceste
- Neločene ceste (dvosmerne ceste)

Poleg tega lahko naletimo tudi na druge opredelitve vrst cest. Pomembno je, da vozniki pravilno razumejo opredelitev ceste in poznajo prometna pravila na teh cestah.

Poleg tega imajo ceste odseke z različnimi značilnostmi. Na primer:

- Ovinki
- Mostovi
- Viadukti
- Predori
- Železniški prehodi
- Klanci navzgor (klančine)
- Klanci navzdol ter drugi cestni odseki in značilnosti.

4.1.2. Osnovne opredelitve cest

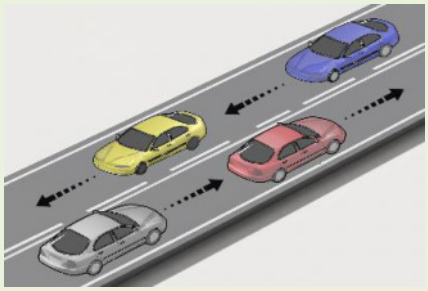
Nekatere opredelitve cest so podane spodaj.

Glavna cesta: Cesta, odprta za glavni promet, na kateri mora promet na sekajoči se cesti pri prečkanju ali vstopanju na to cesto dati prednost, kot je označeno z znaki.

Stranska cesta: Na splošno cesta, ki je manj pomembna od ceste, na katero se priključuje, glede na gostoto prometa.

Slika 2: Glavna cesta proti stranski cesti

Slika 3: Dvosmerna cesta

Dvosmerna cesta: Cesta, na kateri se vozišče uporablja za promet vozil v obeh smereh.

Enosmerna cesta: Cesta, na kateri se vozišče uporablja za promet vozil samo v eni smeri.

Ločena avtocesta: Avtocesta, oblikovana z ločitvijo vozišča za promet v eni smeri od vozišča za promet v nasprotni smeri z ločilnim pasom.

Slika 4: Ločena cesta

Slika 5: Avtocesta (hitra cesta)

Hitra cesta (avtocesta z nadzorovanim dostopom): Avtocesta, posebej namenjena tranzitnemu prometu, kjer sta uvoz in izvoz prepovedana, razen na določenih mestih in pod posebnimi pogoji, pešci, živali in nemotorna vozila niso dovoljeni, uporabljajo pa jo lahko le pooblaščena motorna vozila, promet pa je predmet posebnega nadzora.

Priključna cesta: Del ceste, zgrajen za vozila, da vstopijo na posest ali izstopijo z nje, ki se priključuje na avtocesto in ostane znotraj meje avtoceste.

Slika 6: Priključna cesta

Slika 7: Povezovalna cesta

Povezovalna cesta: Odsek ceste, ki povezuje vozišča v bližini križišča, se nahaja zunaj območja križišča in je namenjen enosmernemu prometu.

Kolesarska steza: Del ceste, rezerviran izključno za kolesarje.

Pešpot (pločnik): Del ceste, ki se nahaja med robom vozišča in nepremičninami, ki pripadajo fizičnim ali pravnim osebam, rezerviran izključno za uporabo pešcev.

Slika 8: Kolesarska steza

4.1.3. Vrste križišč

Križišče: Skupno območje, ki nastane s sekanjem ali združevanjem dveh ali več cest. Križišča so skupna območja, kjer se ceste v različnih smereh sekajo v isti ravnini, kar omogoča vozilom, ki prihajajo iz različnih smeri, da varno prečkajo poti drug drugega ali spremenijo smer. V skladu s to opredelitvijo so križišča ceste, ki se sekajo v vsaj dveh različnih smereh.

4.1.3.1. Neregulirano križišče

Slika 9: Neregulirano križišče

Neregulirano križišče je vrsta križišča, kjer se seka več cest in ni prometnih znakov, ki bi označevali strukturo in prednost ceste. Neregulirana križišča nimajo semaforjev ali prometnih znakov (tabel). Na teh križiščih veljajo pravila prednosti in pravice prednosti.

4.1.3.2. Regulirano križišče

Regulirano križišče je stičišče, kjer se ceste sekajo, kot je označeno s prometnimi znaki in signali. Potek prometa je na reguliranih križiščih na splošno urejen s semaforji ali prometnimi znaki (tablami). Znaki na primer označujejo, katere ceste so glavne in katere stranske, torej katere ceste zahtevajo, da vozila dajo prednost tistim, ki prihajajo z drugih cest. Regulirana križišča so pogosto prisotna na območjih z gostim prometom znotraj mest.

Slika 10: Regulirano križišče

Slika 11: Krožišče

Med vrstami križišč so tudi **krožišča (otočna križišča)**. Ta križišča so lahko **tako regulirana kot neregulirana**. V krožiščih imajo vozila znotraj otoka, razen če ni drugače označeno, prednost pri zavijanju. Slika 11 prikazuje primer nereguliranega krožišča.

4.1.4. Uvozi in izvozi na cesto

4.1.4.1. Uvozi in izvozi glavne ceste in stranske ceste

V bistvu je treba vse uvoze in izvoze na cesto razumeti prek pojmov glavne in stranske ceste. Če voznik vstopa na drugo cesto ali izstopa z nje, je ena od teh cest zagotovo glavna cesta. Pri vstopanju na glavno cesto, ker imajo vozila na glavni cesti prednost, morajo vozila na stranskih cestah preveriti cesto in vstopiti na glavno cesto samo, če na njej ni vozil. V tej fazi se morajo vozniki zavedati vseh cest s preverjanjem prek ramenskega in vzvratnega ogledala. Pri vstopanju na cesto je dajanje smernega znaka izjemnega pomena.

Slika 12: Glavna–stranska cesta

Vozila na glavni cesti morajo biti bolj pozorna na vozila, ki se približujejo s stranskih cest. Nadaljevati smejo šele, ko se prepričajo, da jih vozila, ki vstopajo na glavno cesto, lahko vidijo. Prilagoditi ali celo zmanjšati morajo svojo hitrost, ob upoštevanju možnosti, da bodo vozila, ki vstopajo na glavno cesto, lahko kadar koli zapeljala nanjo.

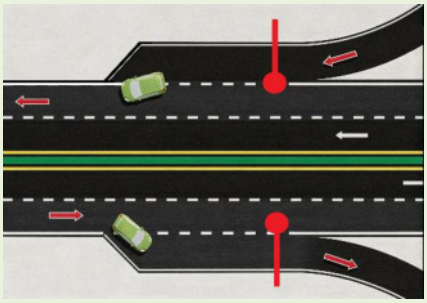

Slika 13: Glavna in stranska cesta

Vozila, ki izstopajo z glavne ceste, morajo pravočasno dati smerni znak, se pravočasno premakniti v ustrezen pas in zmanjšati hitrost pri približevanju izvozu ali pasu za zavijanje. Na takih križiščih je lahko naklon pasu za zavijanje zelo nevaren. Ker vozila na glavni cesti na splošno vozijo hitreje kot vozila na stranski cesti, sta pri izstopanju ključnega pomena prilagoditev in zmanjšanje hitrosti.

4.1.4.2. Uvozi in izvozi na avtocestah

Pri vstopanju na avtocesto morajo vozila najprej dati smerni znak na priključni (stranski) cesti ter preveriti druga vozila, preden vstopijo. Te priključne ceste, kjer se avtoceste priključujejo na druge ceste in omogočajo pospeševanje, imenujemo pospeševalni pasovi. Na teh priključnih cestah morajo vozila doseči najmanjšo hitrost, ki jo zahteva avtocesta. Vozniki, ki vstopajo na avtocesto, naj v pospeševalnem pasu povečajo hitrost in vstopijo na avtocesto, ne da bi ovirali prehod vozil, ki so že na avtocesti. Če je prisotno vozilo s prednostjo, naj vozniki po potrebi ustavijo in počakajo, da to vozilo pelje mimo, preden vstopijo na avtocesto.

Slika 14: Priključna cesta na avtocesto

Na izvozih z avtoceste se priključne ceste včasih imenujejo pojemalni pasovi. Pri vstopanju na stranske ceste v pojemalnih pasovih morajo vozila najprej zmanjšati hitrost, nato previdno nadaljevati, pravočasno dati smerni znak in izstopiti z avtoceste.

4.1.4.3. Uvozi in izvozi mostu, predora in viadukta (mostne ceste)

Hitrost vozil je treba zmanjšati na uvozih in izvozih mostov, predorov in viaduktov. Vozniki so pred temi cestami običajno opozorjeni s prometnimi znaki. Uvozi in izvozi mostov, predorov in viaduktov spadajo med najnevarnejše cestne priključke. Na teh priključnih cestah pride do številnih smrtnih nesreč. Tudi če na uvozih ali izvozih mostov, predorov in viaduktov ni opozorilnega znaka ali table, naj vozniki tem cestam vedno namenijo pozornost.

Slika 15: Viadukt in predor

Jasna vidljivost ceste in drugih vozil je ključnega pomena na uvozih mostov, predorov in viaduktov. Na primer, razlike v osvetlitvi na uvozih in izvozih predorov lahko povzročijo začasno izgubo vidljivosti. Zato je pomembno zagotoviti, da so žarometi vozila prižgani, zlasti pred vhodi v predore. Prav tako naj bo radio vozila prižgan, da se slišijo opozorila in signali.

Na uvozih mostov in viaduktov se cesta običajno zoži. V taki situaciji imajo vozila, ki že prečkajo most ali viadukt, prednost. Širina vozil, njihova hitrost in vidljivost drugih vozil so na viaduktih in mostovih izjemno pomembni.

Druga točka, ki jo je treba upoštevati na uvozih in izvozih mostov, predorov in viaduktov, je tveganje vremenskih in cestnih razmer. Vremenske in cestne razmere na uvozih mostov, predorov in viaduktov morda niso enake kot na izvozih.

Ocenjevanje in vrednotenje

Pogoji za ocenjevanje in vrednotenje

V tem usposabljanju je treba pri merjenju in vrednotenju ravni znanja udeležencev upoštevati naslednje točke:

- Besedila vprašanj morajo biti jasna, jedrnata in razumljiva.
- Vprašanja je treba pripraviti z uporabo tehnik testov z izbirnimi odgovori.
- Vprašanja morajo imeti 4 možnosti z le 1 pravilnim odgovorom.
- Pri pripravi vprašanj je treba uporabiti pojme, primerne za tolmačenje v znakovni jezik.
- Vprašanja morajo zajemati informacije, podane v tem usposabljanju.
- Za teste je treba ločeno pripraviti ključe za odgovore in ključe za točkovanje.

Preizkus znanja

1. Kaj od naštetega drži za voznika, ki vstopa na priključno cesto za dostop do avtoceste?

A) Zmanjšati mora hitrost in ustaviti vozilo v pospeševalnem pasu.
B) Na avtocesto lahko vstopi po lastni presoji, saj ima vedno prednost.
C) Na avtocesto mora vstopiti nadzorovano in z dajanjem smernega znaka.
D) Vozniki vedno ugasnejo žaromete.

2. Katero od naštetih dejanj je pravilno za voznika, ki vstopa v predore?

A) Ugasniti radio
B) Povečati hitrost
C) Prižgati radio
D) Ugasniti žaromete

3. Katero od naštetih dejanj je pravilno za voznika pri izstopanju s stranske ceste na glavno cesto?

A) Preverjanje poteka prometa in čakanje na primerno razmero
B) Izstopanje brez čakanja
C) Pospeševanje in takojšnje vključevanje v promet
D) Izstopanje s trobljenjem s hupo

4. Na reguliranem križišču, katero od naštetih dejanj je nepravilno za voznika, ki zavija levo?

A) Zavijanje v skladu s semaforji

B) Zavijanje v skladu s prometnimi znaki

C) Povečevanje hitrosti med zavijanjem

D) Zavijanje v skladu z navodili prometnega policista

5. Kaj od naštetega drži za voznika, ki se namerava vključiti na glavno cesto s stranske ceste?

A) Uveljavljati prednost, ker gre za stransko cesto

B) Izvesti nenadno menjavo pasu

C) Vstopiti v pas glavne ceste s pospeševanjem

D) Vstopiti na cesto nadzorovano in z dajanjem smernega znaka.

Ključ z odgovori

1- C / 2-D / 3-C /4-A / 5-D / Vsako vprašanje je vredno 20 točk, skupaj 100 točk.

Samoocenjevanje

Prosimo, ocenite vsako trditev od 1 do 5:

1 = Sploh se ne strinjam | 2 = Ne strinjam se | 3 = Neodločen/-a | 4 = Strinjam se | 5 = Popolnoma se strinjam

Trditve za ocenjevanje	1	2	3	4	5
Znam razlikovati različne vrste cest.	☐	☐	☐	☐	☐
Znam prilagoditi hitrost pri vstopanju na cesto in izstopanju z nje.	☐	☐	☐	☐	☐
Poznam pravila prednosti glavne in stranske ceste.	☐	☐	☐	☐	☐
Poznam sezonsko periodično vzdrževanje vozil	☐	☐	☐	☐	☐
Znam pravilno zavijati na reguliranih križiščih v skladu s pravili	☐	☐	☐	☐	☐

Ključ za točkovanje:

21–25 točk: Vaše znanje je zelo dobro. Poznate prometne predpise.

16–20 točk: Vaše znanje je zadostno, vendar imate na nekaterih področjih še možnost izboljšav.

11–15 točk: Imate zmerno raven znanja; dodatno usposabljanje bo koristno.

6–10 točk: Vaša raven znanja je nizka; priporočamo celovito usposabljanje.

0–5 točk: Vaše zavedanje in znanje o tej temi sta resno pomanjkljiva.